

9.2.2021

Kunta- ja aluehallinto-osasto

Kuntien rahoituksen ja tehtävien tasapainoa käsittelevän jaoston 2. kokous

Aika 9.2.2021 klo 14.00–16.00

Paikka Teams-kokous

Osallistujat

Puheenjohtaja:

Tanja Rantanen, finanssineuvos, valtiovarainministeriö/KAO

Jäsenet:

Anne-Marie Välikangas, finanssineuvos, valtiovarainministeriö/KAO, 1. varapuheenjohtaja

Ville Salonen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö/KAO, 2. varapuheenjohtaja

Niko-Matti Ronikonmäki, johtava asiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö

Timo Ertola, neuvotteleva virkamies, opetus- ja kulttuuriministeriö

Jussi Lind, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö

Ville Heinonen, erityisasiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö

Tero Tyni, budjettineuvos, valtiovarainministeriö/BO

Assi Aalto, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö/KO

Jussi Lammassaari, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö/KAO

Merja Taipalus, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö/VO (poissa)

Filip Kjellberg, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö/VO

Anna-Leena Seppälä, rakennusneuvos, ympäristöministeriö

Minna Punakallio, pääekonomisti, Suomen Kuntaliitto ry

Ilari Soosalu, johtaja, Suomen Kuntaliitto ry

Erkki Eerola, kunnanjohtaja, Vihdin kunta

Janne Tukiainen, professori, Turun yliopisto

Unna Heimberg, finanssiasiantuntija, valtiovarainministeriö/KAO, sihteeri

Linnea Mäkinen, suunnittelija, valtiovarainministeriö/KAO, sihteeri

Tekninen sihteeri:

Aija Karlsson, säädösvalmistelusihteeri, valtiovarainministeriö/KAO (poissa)

Muut osallistujat:

Mervi Kuittinen, hallitusneuvos, valtiovarainministeriö/KAO

Vesa Lappalainen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö/KAO

Pasi Leppänen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö/KAO

1. Kokouksen avaus, osanottajien toteaminen ja edellisen kokouksen pöytäkirja

Jaoston puheenjohtaja avasi kokouksen. Hyväksyttiin edellisen, 13.1.2021 pidetyn kokouksen pöytäkirja. Jussi Lammassaari (VM/KAO) kertoi terveiset 28.1.2021 pidetystä työryhmän ensimmäisestä kokouksesta.

2. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden tarkastelu edellisen hallituskauden kokemusten pohjalta

Anne-Marie Välikangas (VM/KAO) esitteli asiaa kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen toimenpideohjelman seurannan loppuraportin pohjalta.

Nostoja jaoston käymästä keskustelusta:

- Korostettiin, että julkisen talouden ongelmat näkyvät myös kuntien kyvyssä rahoittaa tehtävät ja palvelut. Rahoitusperiaate turvaa rahoituksen uuden tehtävän järjestämiseen alkuvaiheessa, mutta heikossa julkistaloudellisessa tilanteessa valtiokin joutuu sopeuttamaan ja esimerkiksi tekemään indeksijäädtyksiä.
- Uusia ja laajenevia tehtäviä säädettäessä rahoitusperiaate toteutuu koko maan tasolla valtion täyden rahoitusosuuden kautta, mutta alueellisesti ja kuntakohtaisesti tilanne voi vaihdella.
- Uusien ja nykyistenkin tehtävien toteutuminen laadullisesti tasavertaisesti ja lain tarkoittamalla voi myös vaihdella alueellisesti johtuen mm. työvoiman saatavuusongelmista.
- Todettiin, että kerran kunnille annettuja tehtäviä on vaikea karsia. Uutta lainsäädäntöä valmisteltaessa tulisi kuitenkin tehdä laajempi tarkastelu kuntiin kohdistuvista vaikutuksista ja nykyisistä tehtävistä sekä mahdollisesti perata niitä. Karkeasti ottaen ratkaisuvaihtoehtoina ovat talouden kasvu, tehtävien määrän vähentäminen/eriyttäminen, tehtäviä ja velvoitteita koskevien normien/sääntelyn keventäminen/joustavoittaminen tai rakenteelliset uudistukset. Eriyttämisellä voidaan tarkoittaa myös esim. tehtävää koskevaa minimiväestömäärää/yksikkökoko.

3. Ministeriöiden suunnitelmat tulevista kuntien tehtävistä sekä tehtävien kehitys vuoden 2015 jälkeen

Ministeriöiden edustajat esittelivät lyhyesti ministeriöissä valmistelussa olevia hankkeita, joilla on tulevaisuudessa vaikutus kuntien tehtäviin ja velvoitteisiin. Lisäksi ministeriöiden edustajat kuvailivat tehtävien kehitystä vuoden 2015 jälkeen sekä antoivat arviot siitä, miten kunnat selviävät niille osoitetuista tehtävistä.

4. Keskustelu jatkovalmistelutarpeista

Keskustelu jatkovalmistelutarpeista käynnistettiin Kuntaliiton puheenvuorolla, jonka piti Ilari Soosalu.

Nostoja jaoston käymästä keskustelusta:

- Kuntien tehtäviä on tarkasteltu paljon koko kuntakentän näkökulmasta. Voisiko tehtävien tarkastelu kuntakoon mukaan olla luonnollinen seuraava askel?
- Tehtävien eriyttäminen tarkoittaisi kajoamista kuntien itsehallintoon, minkä vastapainoksi tulisi lainsäädännön mahdollistaa enemmän vapauksia ja sääntelyn keventämistä.
- Kuntien tehtäviä tarkasteltaessa on yhdenvertaisuus yksi tärkeä näkökulma palveluiden saatavuuden ja laadun osalta mutta myös veroasteen näkökulmasta.
- Kuntien mahdollisuus ennakoita talouden ja toimintaympäristön kehitystä parantaisi kuntien taloudellista tilannetta.

5. Muut mahdolliset asiat

Kokouksessa ei noussut esille muita asioita.

6. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Jaoston seuraava kokous pidetään ke 10.3.2021 klo 14–16.
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.01.

Jakelu

Jaoston jäsenet